

Drezurní pravidla ČBS 2020

Pravidla jsou inspirována pravidly drezurního ježdění ČJF a FEI, nejsou však jejich opisem.

Tato drezurní pravidla jsou platná od roku 2018, jako pravidla bezudidlového jezdeckví v České republice pod záštitou Českého bezudidlového spolku. Jde o II. aktualizované vydání, (poslední aktualizace 20. 1. 2020) účinné od 1. 2. 2020. Všechna pravidla bezudidlového jezdeckví, vydaná před tímto datem v téže věci, jsou neplatná.

Obsah

1. Předmluva	stránka 3
2. Správné chování ke koni	stránka 3
2.1. Všeobecný prospěch	stránka 3
2.2. Sportovní způsobilost	stránka 3
2.3. Jezdecké areály	stránka 4
2.4. Humánní zacházení s koňmi	stránka 4
3. Cíle a všeobecné zásady drezurního bezudidlového jezdeckví	stránka 4
3.1. Kategorie drezurních závodů	stránka 4
3.2. Úbor jezdce	stránka 4
3.3. Ústroj koně	stránka 5
3.4. Drezurní obdélník a cvičný prostor	stránka 6
3.5. Drezurní úlohy	stránka 6
3.6. Předvedení úloh	stránka 7
3.7. Trestné body, penalizace	stránka 7
3.8. Opracování koně	stránka 8
3.9. Hodnocení	stránka 9
4. Drezúra	stránka 9
4.1. Zastavení	stránka 9
4.2. Krok	stránka 10

4.3. Klus	stránka 10
4.4. Cval	stránka 11
4.5. Couvání	stránka 12
4.6. Přechody	stránka 13
4.7. Poloviční zádrž	stránka 13
4.8. Změny směru	stránka 13
4.9. Figury	stránka 14
4.10. Ustupování na holeň	stránka 14
4.11. Práce na dvou stopách, stranové pohyby	stránka 14
4.12. Piruety, poloviční piruety a obraty kolem zádě	stránka 16
4.13. Pasáž	stránka 17
4.14. Piaf	stránka 17
4.15. Kmih/poslušnost	stránka 18
4.16. Shromáždění	stránka 19
4.17. Sed a pomůcky jezdce	stránka 19
5. Rozhodčí, komisaři a veterinární delegát	stránka 17
5.1. Sbor rozhodčích	stránka 20
5.2. Rozhodčí na cvičné ploše	stránka 20
5.3. Veterinární delegát	stránka 21

1. Předmluva

Drezurní pravidla ČBS musí být chápána a uplatňována společně se stanovami ČBS, všeobecnými pravidly a ostatními ustanoveními ČBS. Drezurní pravidla jsou inspirována pravidly FEI a ČJF, nejsou však jejich opisem.

2. Správné chování ke koni

Česká bezudidlová společnost vznikla za účelem umožnit jezdcům rozvíjet své dovednosti v souladu se svými koňmi – bez udidla. Hlavní myšlenkou spolku je spokojený kůň i jeho jezdec. Proto žádáme všechny členy spolku, aby se ke svým koním opravdu chovali korektně a s úctou, která jim náleží, a tím ctili filozofii našeho spolku.

2.1. Všeobecný prospěch

- A) Na veřejných akcích musí mít kůň vždy přístup k čerstvé vodě, možnost odpočinku.
- B) Tréninkové metody musí odpovídat fyzickým i psychickým schopnostem koně a úrovni disciplín, kterých se zúčastní. Nesmí být použita taková tréninková metoda, která působí koni bolest nebo strach.
- C) Postroj koně musí být na dobré úrovni, nesmí koni působit nepohodlí nebo způsobovat bolest.
- D) Podkování koně musí být na vysoké úrovni, Stav kopyt nesmí působit bolest ani nepohodlí.
- E) Přeprava koní musí být dobře plánována. Koně musí být dobře chráněni před možností zranění. Přepravník musí být v dobrém technickém stavu. Řidič musí ovládat vozidlo s ohledem na přepravu živých zvířat.

2.2. Sportovní způsobilost

- A) Kondice koně musí být na odpovídající úrovni s ohledem na soutěž, které se účastní.
- B) Koně a jezdci musí být naprosto zdraví, aby se mohli účastnit veřejných akcí. V případě důvodných pochybností, týkajících se zdravotního stavu koně, je třeba zavolat veterináře na konzultaci. V případě pochybností o zdravotním stavu jezdce je třeba zavolat lékařský dohled či zdravotní službu.
- C) Dopink a medikace, které ohrožují zdraví a pohodu koní jsou zakázány.
- D) Klisny, které jsou březí déle než 4 měsíce, a klisny které pod sebou mají hříbě, nesmí závodit na hobby závodech ani oficiálních závodech.

2.3. Jezdecké areály

A) Povrchy kolbiště a opracoviště musí být připraveny tak, aby si na nich koně nezpůsobili zranění.

B) V extrémním počasí, které by mohlo omezit pohodu koně se závody nesmí pořádat. Jedná se o extrémně teplé počasí, ale i o extrémní mrazy.

C) Ustájení na závodech musí být vždy bezpečné, prostorné, dobře větrané, čerstvá a užitková voda musí být neustále k dispozici.

2.3. Humánní zacházení s koňmi

A) Na závodech musí být přítomen veterinář, a to buď osobně nebo na telefonu. V případě potřeby koně kdykoli vyšetří a pokud to jeho zdravotní stav nedovolí, zakáže další účast v soutěžích.

B) Zranění během závodu by měla být monitorována. Pokud jich je víc, je potřeba pracovat na zdokonalování pořadajícího areálu tak, aby se případný další zranění maximálně eliminovala.

3. Cíle a všeobecné zásady drezúrního bezudidlového jezdeckví

Cílem drezúry v bezudidlovém jezdeckví je spokojený, uvolněný kůň pracující v souladu s jezdcem a pohybující se ladně, v rovnováze, s pružnými chody, zvýšenou angažovaností záďě a lehkostí pohybu.

Při hodnocení se kladně zohledňuje souhra dvojice a ovladatelnost koně. Hodnotí se nejen cviky, ale i vzájemná komunikace dvojice.

3.1. Kategorie drezúrních závodů

3.1.1. Kategorie st. Z, L, S

3.1.2. Na hobby závodech se smí pořádat pouze soutěže st. „Z“ a drezúrní úloha „LA“

3.1.3. Na oficiálních závodech, národních i mezinárodních se soutěží ve všech obtížnostech.

3.2. Úbor jezdce

3.2.1. Všichni jezdci ve všech obtížnostech mají povinnou jezdeckou přilbu s tříbodovým uchycením (dále jen „jezdecká přilba“) a jezdci do 18 let věku včetně mají povinnost nosit ochrannou jezdeckou vestu ve všech obtížnostech.

3.2.2. Na hobby i oficiálních závodech – všech obtížností – jsou povinné bílé či krémové jezdecké kalhoty, vysoké jezdecké boty (lze nahradit nízkými jezdeckými botami a chapsy) barvy černé nebo hnědé. Dále je povinná jezdecká košile či triko s bílým stojáčkem nebo vázankou. Je povolen dlouhý i krátký rukáv, avšak tílka jsou zakázána. Jednobarevné jezdecké sako je povoleno ve všech barvách. V nepříznivých podmínkách mohou jezdci využít bundy či pláštěnky a pokud sbor rozhodčích povolí, smí jezdci ve velmi teplém počasí startovat bez sak.

3.2.3. V soutěžích st. „L“ a „S“ je pro jezdce povolen frak. Není však povinný. Jezdci mohou startovat s jezdeckým sakem dle svého uvážení.

3.2.4. Ostruhy či šporny jsou zakázány ve všech prostorách závodiště.

3.3. Ústroj koně

3.3.1. Je povoleno použít všechny druhy bezudidlových uzdeček, jezdecké ohlávky. Povoleno jsou obnosky a hackamore viz příloha 1. Beránkové vypodložení na lícnicích je zakázáno, povoleno je pouze na nátylníku a nánosníku.

3.3.2. Je zakázáno použít hackamore s kovovou částí na nose, a hackamore s rameny delšími než 13 cm viz příloha 2. Je zakázáno použití obnosku bez vypodložení. Kovová část obnosku nesmí ležet přímo na nosu koně. Též jsou zakázány řetízkové podbradní řemínky, pokud jsou v přímém kontaktu s kůží – tzn., pokud je řetízek obalen kůží či jiným materiál, pak je povolen. Zakázáno je též použití španělské serety, velice ostrého obnosku s ostny, využívaného primárně pro práci ze země.

3.3.3. Jezdecké kruhy a nákrční řemeny jsou povoleny z provazu či kůže. Síla nákrčního řemenu nesmí být menší než 1cm.

3.3.4. V soutěžích stupně „Z“ na hobby i na oficiálních závodech a v soutěžích stupně „LA“ na hobby závodech, jsou povolena sedla drezurní, univerzální, skoková i dámská. Dále pak jezdecké pady všech druhů. Je povolena jízda na „holém,“ neosedlaném koni. V případě oficiálních závodů však kůň musí mít soutěžní číslo!

3.3.5. V soutěžích stupně „L“ a „S“ na oficiálních závodech jsou povolena drezurní a dámská sedla, dále jezdecké pady všech druhů. Je povolena i jízda na „holém“ koni viz bod 3.3.4.

3.3.6. Čabraky jsou povoleny. Je zakázáno připevnění čabraky k nánosníku.

3.3.7. Barva podsedlové dečky a čabraky není omezena.

3.3.8. Bandáže, kamaše a zvony jsou v drezurním obdélníku při soutěžích zakázány, na opracovišti a v ostatních prostorách závodiště jsou povoleny.

3.3.9. V drezúrním obdélníku je povolen jezdecký bičík – max. délka je 120cm pro velkého koně a 100cm pro pony. Povoleny jsou rovněž dva bičíky/hůlky v případě, že jezdec za jejich pomoci vede koně.

3.4. Drezúrní obdélník a cvičný prostor

3.4.1. Drezurní obdélník musí být před zahájením soutěží schválen Technickým delegátem nebo sborem rozhodčích.

3.4.2. Drezúrní obdélník s rovným povrchem musí být velký 40x20m nebo 60x20m. Uvedené míry jsou vnitřní míry obdélníku. Obdélník musí být převážně pískový. Na hobby soutěžích a oficiálních soutěžích stupně „Z“ je akceptován i travnatý obdélník. Ohraničení obdélníku tvoří nízký bílý oplůtek – ten nesmí být tvořen souvislou plochou. Část oplůtku v písmeni „A“ musí být lehce odnímatelná pro umožnění vjezdu startující dvojice.

3.4.3. Písmena mají být umístěna vně obdélníku, alespoň 50 cm vzdálená a zřetelně označená. Je zakázáno umístit reklamu na oplůtek, písmena či podstavce písmen. Písmena by měla být viditelná i pro diváky.

3.4.4. **Rozhodčí** by měli sedět vně obdélníku minimálně 3m a maximálně 5m od oplůtku. Hlavní rozhodčí sedí na prodloužené středové čáře v písmeni „C.“

3.4.5. Při soutěžích stupně „Z“ jsou povinni dva rozhodčí – v místě písmene „C.“

3.4.6. Při soutěžích stupně „L“ a „S“ jsou povinni 3 rozhodčí. Hlavní rozhodčí v písmeni „C“ a další dva rozhodčí v písmenech „E“ a „B.“ Pokud není možno umístit rozhodčího na dlouhé stěně, může být umístěn v písmeni „H“ nebo „M“ diagonálně proti rozhodčímu v „E“ nebo „B.“

3.4.7. **Vstup na obdélník** před zahájením soutěže je povolen v případě, že není možné obdélník objet z venku. Pokud je umožněn vstup na obdélník před zazněním zvonce, jezdec startuje z vnitřku obdélníku.

3.4.8. **Cvičný prostor** by měl být rovný a způsobilý k přípravě dvojic k výkonu. Ideální je poskytnout jezdcům obdélník stejné velikosti, jako je obdélník určený pro soutěže. Pokud toto není schopen pořadatel umožnit, musí jezdcům poskytnout jiný, kvalitní a dostatečně velký cvičný prostor.

3.4.9. Při mistrovských soutěžích by měl pořadatel jezdcům poskytnout obdélník určený pro soutěže k tréninku minimálně dva dny před zahájením závodů.

3.5. Drezúrní úlohy

3.5.1. Všechny drezúrní úlohy musí být volně přístupné na oficiálním webu Českého bezudidlového spolku.

3.5.2. Nové drezurní úlohy může navrhnout *Rada anglických disciplín* a schvaluje je Výkonný Výbor ČBS. Nové úlohy musí být v souladu s filozofií spolku.

3.5.3. Drezurní úlohy stupně „Z“ a drezurní úloha „LA“ mohou být při hobby soutěžích i při oficiálních soutěžích čteny. Osobu, která bude drezurní úlohu číst si musí každý jezdec obstarat sám.

3.5.4. Drezurní úlohy stupně „L“ (vyjma LA) a „S“ musí jezdec znát z paměti.

3.6. Předvedení úloh

3.6.1. **Zvonec.** Po zaznění zvonce má jezdec 60s na to, aby zahájil svou úlohu vjetím do obdélníku v písmeni „A.“ U volných drezúr na hudbu má jezdec 60s od zaznění zvonce na to, aby pokynul ke spuštění své hudby. Po spuštění hudby má jezdec 20s na to, aby zahájil svou úlohu tím, že vjede do drezurního obdélníku v písmeni „A.“

3.6.2. **Pozdrav.** Při pozdravu jezdcí drží otěže pouze v jedné ruce.

3.6.3. **Omyl v kurzu.** V případě, že se jezdec dopustí omylu (udělá špatný cvik či ho vynechá), hlavní rozhodčí v písmeni „C“ ho upozorní zvoncem, a pokud je to třeba, řekne jezdcí bod, ze kterého má dále pokračovat a svůj omyl si opravit. V některých případech, kdy jezdec cvik provede správně, ale splete si písmeno – je na úvaze hlavního rozhodčího, zda jezdcí upozorní zvoncem a vrátí jej zpět, aby cvik opakoval. Pokud jezdec chybu zopakuje v totožném cviku na druhou ruku, je penalizován pouze jednou – pokud bylo zvoněno.

3.6.4. **Nepovšimnutý omyl.** Pokud sbor rozhodčích omyl nezaznamená, je to pro jezdcí výhoda, není za omyl penalizován.

3.6.5. **Provedení cviku u určeného bodu.** Ve cvicích, které musí být provedeny v určených bodech obdélníku, je nutné tyto provést, když je tělo soutěžícího u tohoto bodu a to kromě přechodů, kdy se kůň přibližuje k písmeni po diagonále nebo kolmo k bodu, který je označen písmenem. V těchto případech musí být přechod proveden, když nos koně dosáhne písmene tak, aby kůň byl při cviku rovný. Toto zahrnuje i provádění přeskoků.

3.6.6. **Počátek a konec úlohy.** Úloha začíná vjezdem v písmeni „A“ a končí po pozdravu jezdcí v okamžiku, když kůň vykročí ze zastavení.

3.7. Trestné body, penalizace

3.7.1. **Omyl v kurzu.** Každý omyl v kurzu zaznamenaný zvoncem musí být penalizovaný s výjimkou čl. 3.6.4.

- První omyl v kurzu – z celkového počtu bodů se odečtou **2 body**
- Druhý omyl v kurzu – z celkového počtu bodů se odečtou **2 body**
- Třetí omyl v kurzu – **vylučuje dvojici ze soutěže**

3.7.2. Vyloučení

- **Kulhání.** V případě zřetelného kulhání koně hlavní rozhodčí oznámí soutěžícímu, že je vyloučen. Proti tomuto rozhodnutí se nelze odvolat.
- **Neposlušnost.** Jakákoliv neposlušnost, která znemožňuje dvojici pokračovat v úloze delší než 30s je trestána vyloučením.
- **Pád.** V případě pádu v drezurním obdélníku je dvojice ze soutěže vyloučena.
- **Opuštění obdélníku v průběhu soutěže.** V případě, že kůň opustí drezurní obdélník všema čtyřma nohama v kterémkoliv místě, je dvojice vyloučena.
- **Cizí pomoc.** Jakákoliv cizí pomoc, která přišla z vně obdélníku, například hlasová pomůcka či signál, kterou jezdec či kůň přijal, je považována za nepovolenou. Nepovolená pomoc dvojici vylučuje ze soutěže.
- **Krvácení.** Pokud rozhodčí během drezurní úlohy pojme podezření, že se kdekoliv na těle koně objeví krev, má právo jezdcu zastavit a toto zkontrolovat. V případě, že se jeho podezření potvrdí, je dvojice vyloučena. Pokud se podezření nepotvrdí, může dvojice pokračovat v soutěži.
- **Další důvody k vyloučení:**
  - Překročení dvojnásobku času stanoveného pro vjezd po zazvonění
  - Zakázaná ústroj koně nebo ústroj jezdce, příliš dlouhý bič
  - Použití elektronických komunikačních zařízení při úloze
  - Jízda dvojice je nebezpečná
  - Je porušeno welfare a jezdec předvádí surové ježdění

3.7.3. Ostatní chyby

- **Za ostatní chyby jsou považovány:**
  - Nesrovnalosti v ústroji koně a jezdce
  - Vjezd do obdélníku s kamašemi, bandážemi
  - Vjezd do obdélníku před zazvoněním nebo překročení času 60s
  - Časté používání hlasových pomůcek a mlaskání na koně
- O udělení trestných bodů za tyto chyby rozhoduje rozhodčí v písmeni „C“ a jsou odečteny u každého rozhodčího.
- Rozhodčí v písmeni „C“ může zastavit soutěžícího a vyzvat asistenta k odstranění chyby.
- Body udělené do doby zastavení zůstávají v platnosti a jezdec pokračuje v úloze.

3.8. Opracování koně

- 3.8.1. Koně smí bezprostředně před soutěží upravovat pouze jezdec, přihlášený do soutěže. Toto platí pro celý pobyt na závodech od příjezdu jezdce a koně na místo konání. Povolené je pouze klidné krokování koně jinou osobou před či po soutěži a slovní pomoc jiné osoby ze země. Pokud rozhodčí na opravovišti

nebo Hlavní rozhodčí zjistí nedodržení tohoto pravidla, smí dvojici vyloučit ze závodu. Platí pro hobby i oficiální závody.

3.8.2. Délka opracování před drezurní úlohou

Před samotnou soutěžní úlohou je maximální povolená doba k opracování koně 60 minut, a to bez ohledu na to, jestli má kůň mezi tréninkem přestávku či nikoli. V případě, že bude jezdec přítomen na opracovišti nápadně dlouhou dobu a rozhodčí na opracovišti toto zaznamená (smí si poznamenat čas příchodu soutěžní dvojice na opracoviště i opakované příchody), pak může jezdce vyloučit z pokračování v soutěži.

3.9. Hodnocení

3.9.1. Jednotlivé cviky jsou hodnoceny známkami, zapsány a číslovány v listinách rozhodčích.

3.9.2. Hodnotí se známkami 0–10. 0 je nejnižší známka, 10 je nejvyšší známka.

10 Vynikající	6 Uspokojivý	2 Špatný
9 Velmi dobrý	5 Dostatečný	1 Velmi špatný
8 Dobrý	4 Nedostatečný	0 Nebyl proveden
7 Téměř dobrý	3 Téměř špatný	

3.9.3. Všechny známky v půl bodech od 0,5 do 9,5 mohou být uděleny jak v jednotlivých bodech úlohy, tak i ve společné známce dle rozhodnutí rozhodčího. Body v desetinách nejsou povoleny.

3.9.4. Zámka „Nebyl předveden“ znamená, že prakticky nic z požadovaného cviku nebylo provedeno.

4. Drezúra

4.1. Zastavení

4.1.1. Při zastavení má kůň stát pokojně, pozorně, rovně, nehybně s váhou rozloženou rovnoměrně na všech čtyřech končetinách, které v páru stojí vždy vedle sebe. Krk koně je uvolněný. Pokud se jedná o jízdu s bezudidlovou uzdečkou, je hlava koně lehce před kolmicí, kůň je na jemném, lehkém přilnutí. Zastavení trvá nejméně 3s. Kůň je pozorný, připraven vykročit na nejjemnější pomůcku jezdce.

4.1.2. Zastavení se docílí přenesením váhy koně na zád' správným zvýšením účinku sedu a holení jezdce proti jemně působící ruce.

4.1.3. Kvalita chodů před a po zastavení je nedílnou součástí hodnocení.

4.2. Krok

4.2.1. Krok je kráčivý chod v pravidelném čtyřdobém taktu, ve kterém musí být zároveň dodrženy pravidelné intervaly mezi každým úderem. Pravidelnost a uvolněnost pohybu musí být dodržena po celou dobu práce v kroku.

4.2.2. Pohybuje-li se přední a zadní noha na téže straně téměř ve stejnou dobu, krok se stává laterálním pohybem. Tato nepravidelnost, která může přejít až do mimochodu, je vážným zhoršením kroku.

4.2.3. Rozeznáváme následující druhy kroku:

- **Střední krok.** Čistý, pravidelný a nenucený krok středního prodloužení. Kůň kráčí energicky, ale uvolněně stejnými a rozhodnými kroky. Pokud má kůň na hlavě bezudidlovou uzdečku, je na lehkém přilnutí, které umožňuje koni přirozený pohyb hlavy. Hlava je na kolmici nebo lehce před kolmicí.
- **Shromážděný krok.** Při shromážděném kroku zůstává kůň, který jede s bezudidlovou uzdečkou na lehkém přilnutí, pohybuje se odhodlaně vřed, krok je jistý, krk zvednutý a vyklenutý. Kůň se zřetelně „nese“. Zád' koně je angažovaná s dobrou akcí hlezen. Chůze zůstává kráčivá a energická, nohy došlapují v pravidelných intervalech. Každý krok zabírá méně prostoru, je však vyšší a energičtější než střední krok.
- **Prodloužený krok.** Kůň zabírá co nejvíce prostoru, aniž by spěchal a porušil pravidelnost kroku. Zadní nohy došlapují výrazně před stopy předních nohou. Jezdec s bezudidlovou uzdečkou dovoluje koni natáhnout hlavu a krk dopředu a dolů, aniž by ztratil kontakt otěží. Při správném provedení cviku kůň pouze protáhne kroky a lehce prodlouží svůj rámec. Znatelné zrychlení kadence kroku vede ke snížení hodnocení.
- **Volný krok.** Krok je uvolněný, koni s bezudidlovou uzdečkou se dá úplný prostor snížit hlavu a krk. Míra přešlapování zadních nohou před stopy předních nohou je podstatná pro hodnocení volného kroku

4.2.4. Nechat vytáhnout otěž

- Toto cvičení se vyžaduje pouze u koní, kteří mají bezudidlovou uzdečku. Toto cvičení poskytuje rozhodčím představu o prostupnosti koně a prověřuje jeho rovnováhu, pružnost, poslušnost a uvolněnost. Při správném provedení cviku „nechat vytáhnout otěž“ jezdec koni postupně nechá otěže vytáhnout dopředu a dolů za hubou koně. Krk koně se protahuje dopředu a dolů, rytmus by měl být zachován, kůň musí zůstat uvolněný v ramenou s aktivní zádí.

4.3. Klus

4.3.1. Klus je dvoudobý chod s diagonálním střídáním nohou (levá přední společně s pravou zadní a opačně). Každý klusový krok je oddělen okamžikem vznosu.

4.3.2. Klus má ukázat uvolněné a pravidelné kroky.

4.3.3. Kvalita klusu se hodnotí dle celkového dojmu z pravidelnosti a pružnosti kroků, kadence a kmihu při shromáždění i prodloužení kroků. Kvalitní klus je výsledkem pružnosti hřbetu a dobře angažované zádě a schopnosti zachovat stejný rytmus a přirozenou rovnováhu v každém ruchu klusu.

4.3.4. Rozeznáváme následující druhy klusu:

- **Pracovní klus.** Pracovní klus je chod mezi shromážděným a lehkým klusem. Kůň je na stupni výcviku, kdy ještě není připraven pro shromážděné kroky. Ukazuje v tomto ruchu dobrou rovnováhu, jde vpřed stejnými a pružnými kroky s dobrou akcí hlezen.
- **Shromážděný klus.** Kůň s bezudidlovou uzdečkou zůstává na kontaktu, pohybuje se vpřed se zvednutým a vyklenutým krkem. Hlezna jsou dobře angažovaná a ohebná, musí udržovat energický kmih a umožňují velkou pohyblivost plecí. Kůň se výrazně „nese.“ Kroky koně jsou kratší než v ostatních ruších, ale bez ztráty pružnosti a kadence.
- **Střední klus.** Je chod s průměrným prodloužením, ale ve srovnání s prodlouženým klusem je kulatější. Kůň jde vpřed jasně prodlouženými kroky vycházejícími od aktivní zádě, avšak bez spěchání. Kroky mají být stejné a celý pohyb vyvážený a nenucený.
- **Prodloužený klus.** Kůň zabírá co největší možný prostor. Nepospíchá, délka jeho kroků je co nejdelší a vychází z velké aktivity zádě. Celý pohyb má být v dobré rovnováze a přechod do Shromážděného klusu musí být proveden měkce při současném přenesení větší váhy na zád' koně. Při správném provedení Prodlouženého klusu kůň pouze prodlouží klusové kroky a lehce prodlouží svůj rámeček. Znatelné zrychlení kadence vede ke snížení hodnocení.

4.4. Cval

4.4.1. Cval je třídobý chod vpravo či vlevo, kdy např. při cvalu vpravo je tento sled nohou: levá zadní, levá diagonála (současně levá přední a pravá zadní), pravá přední následovaná momentem vznosu, kdy jsou všechny čtyři nohy ve vzduchu před příštím cvalovým skokem.

4.4.2. Cval má být vždy lehkým pohybem bez váhání s kadencovanými a pravidelnými skoky.

4.4.3. Kvalita cvalu se hodnotí podle celkového dojmu, tj. pravidelnost a lehkost chodu, tendence skoku vzhůru („do kopce“) a kadence, vycházející z angažovanosti zádě

s aktivní činností hlezen – a schopnosti zůstat ve stejném rytmu a přirozené rovnováze i po přechodu z jednoho cvalu do druhého. Kůň zůstává na rovných čarách vždy rovný a v obloucích je korektně ohnutý.

4.4.4. Rozeznáváme následující druhy cvalu:

- **Pracovní cval.** Pracovní cval je chod mezi Shromážděným a Středním cvalem. Kůň je na stupni výcviku, kdy ještě není připraven pro shromážděné chody. Ukazuje přirozenou rovnováhu, pohybuje se kupředu ve stejných, lehkých a kadencovaných skocích, s dobrou akcí hlezen. Kůň má dobře aktivní zádě.
- **Shromážděný cval.** Kůň se pohybuje vpřed s krkem zvednutým a vyklenutým. Dobře angažovaná hlezna udržují energický kmih umožňující velkou pohyblivost plecí. Kůň se zřetelně velmi dobře nese s tendencí být „do kopce“. Skoky jsou kratší než v ostatních cvalech, bez ztráty pružnosti a kadence.
- **Střední cval.** Střední cval je chod mezi Pracovním a Prodlouženým cvalem. Kůň jde vpřed bez pospíchání v jasně prodloužených skocích s aktivní zádí. Skoky mají být nenucené a vyvážené.
- **Prodloužený cval.** Kůň zabírá co největší možný prostor. Délka jeho skoků je co největší, bez pospíchání a s lehkostí, je výsledkem velkého kmihu vycházejícího ze zádě s tendencí vzhůru. Celý pohyb má být v dobré rovnováze a přechod do shromážděného cvalu musí být proveden měkce při současném přenesení větší váhy na zádě.
- **Kontracval.** Kontracval je cvik zlepšující rovnováhu a srovnání koně a musí být prováděn ve shromážděném cvalu. Kůň cválá ve správném nohosledu na vnější přední nohu a je veden se sestavením k vedoucí noze. Přední a zadní nohy jdou ve stejné stopě.
- **Jednoduchá změna cvalu.** Je pohyb, kdy kůň ze cvalu přejde přímo do kroku a po třech až pěti jasně vymezených krocích zaskočí okamžitě do cvalu na druhou vedoucí nohu.
- **Letmá změna cvalu, přeskok.** Tato změna cvalu je provedena při vznosu, který následuje po každém cvalovém skoku. Změna má být provedena předníma i zadníma nohama současně. Pomůcky musí být přesné a nenápadné.

Přeskoky mohou být prováděny také v sériích, např. každý čtvrtý, třetí, druhý nebo každý skok. Kůň i v sériích zůstává uvolněný, klidný, rovný, v živém kmihu, udržuje stejný rytmus a rovnováhu během celé série. Aby se zabránilo ztrátě lehkosti, plynulosti a prostornosti u přeskoků v sériích, musí být prováděny s dostatečným kmihem.

4.5. Couvání

4.5.1. Couvání je dvoudobý pohyb zpět v diagonálním sledu kroků bez momentu vznosu. Každý diagonální pár nohou se současně zvedá i došlapuje a přední nohy krácejí ve stejné linii jako nohy zadní.

4.5.2. Během couvání má kůň zůstat pozorný a udržet si chuť k pohybu vpřed.

4.5.3. Vážnými chybami při couvání je vzpírání se, ukvapenost pohybu, v případě bezudidlového uzdění taktéž pokud se nos koně dostane za kolmici, vlivem silného působení ruky. Ke snížení hodnocení povede i uhýbání zádě z přímé linie, neaktivní zadní nohy nebo vlečení předních nohou.

4.5.4. Kroky jsou počítány jako posunutí jednotlivé přední nohy zpět. Po dokončení předepsaného počtu kroků kůň dle předepsané úlohy zůstane buď stát ve čtvercovém rámci, nebo vykročí okamžitě v požadovaném chodu. Pokud je uvedeno couvání o jednu koňskou délku, měly by být provedeny tři nebo čtyři kroky zpět.

4.6. Přechody

4.6.1. Změny ruchu a chodu mají být provedeny u předepsaných značek zřetelně, ale zároveň plynule, bez ztráty rovnováhy a bez ztuhnutí koně či jezdce. Kadence ruchu (kromě kroku) musí být zachovány až do okamžiku, kdy je chod měněn nebo kdy kůň zastaví. Změny ruchu musí být jasné se zachováním stejného rytmu a kadence.

4.6.2. Hodnocena bude především plynulost přechodu, přesnost, jemnost pomůcek a reaktivita koně. Silné působení ruky v přechodu povede ke snížení známky při hodnocení cviku (platí zejména pro bezudidlové uzdění a nákrční řemen).

4.7. Poloviční zádrž

4.7.1. Poloviční zádrž je téměř současná koordinovaná činnost sedu, holení a ruky jezdce s cílem zvýšit pozornost a zlepšit rovnováhu koně před provedením cviků nebo přechodů do nižších a vyšších chodů. V případě jízdy na koni s provazem či bičíky je práce ruky úměrná způsobu uzdění. Přenesením poněkud větší váhy na záď je vyvolána větší angažovanost zadních nohou ve prospěch odlehčení předku a celkové rovnováhy koně.

4.8. Změny směru

4.8.1. Při změnách směru má kůň zůstat pozorný, poslušný a uvolněný. Kůň ohnutím svého těla sleduje linii, po které směřuje. Kůň je úměrně ohnutý v celém těle, výrazné přestavení krku či uhýbání zádi bude hodnoceno snížením známky. Kůň jde s chutí dopředu bez odporu, bez změny chodu, rytmu nebo ruchu.

4.8.2. Změny směru mohou být prováděny následujícími způsoby:

- Obrat v pravém úhlu ze stěny (čtvrt malého kruhu přibližně 6 m v průměru) a jízda na opačnou ruku na protější stěně.

- Krátká a dlouhá diagonála.
- Půl malého nebo velkého kruhu se změnou směru.
- Poloviční pirueta a obrat kolem zádi.
- Vlnovky se sudým počtem oblouků.

4.9. Figury

4.9.1. Požadované cviky, figury a obrazce v drezurním obdélníku jsou kruhy, vlnovky a osmičky. Kůň ohnutím svého těla sleduje linii dané figury, zalomení krku nebo zádi mimo tuto linii je považováno za chybu.

4.9.2. Malý kruh

- Malý kruh má průměr 6 metrů, nebo 8 metrů, nebo 10 metrů. Má-li být větší než 10 metrů, používá se slovo „kruh“ a uvedení průměru.

4.9.2. Vlnovka

- Vlnovka se skládá z půlkruhů spojovaných rovnou čarou, vrcholy půlkruhů se dotýkají dlouhé stěny. V okamžiku protnutí středové čáry má být kůň rovnoběžný s krátkou stěnou a rovný. Délka rovné čáry se mění v závislosti na průměru půlkruhu. Vlnovka o 1 oblouku (od stěny ke stěně) na dlouhé straně obdélníku je prováděna s pěti nebo deseti metrovým odstupem od stopy. Vlnovky na střední čáře jsou prováděny mezi čtvrt liniemi.

4.9.3. Osmička

- Osmičku tvoří dva přesné kruhy o stejné velikosti, jak je předepsáno úlohou, spojené ve středu osmičky. Kůň má být ve středu figury před změnou ruky na okamžik rovný.

4.10. Ustupování na holeň

4.10.1. Účelem cviku ustupování na holeň je ukázat poddajnost koně a poslušnost při stranové pobídce.

4.10.2. Cvik je prováděn v pracovním klusu. Kůň je téměř rovný. Obě vnitřní nohy překračují (a křížují) předem vnější nohy.

4.10.3. Ustupování na holeň se může provádět na diagonále, kdy kůň má být pokud možno rovnoběžný s dlouhou stěnou obdélníku, ale předek má být nepatrně před zádi. Může se také provádět na stěně, kdy kůň má být v úhlu asi 35 stupňů ke směru, kterým se pohybuje.

4.11. Práce na dvou stopách, stranové pohyby

4.11.1. Cílem práce na dvou stopách je rozvoj a zvýšení aktivity zádi koně (a tím také podpora shromáždění), podpora reaktivity koně na pomůcky jezdce a zlepšení vzájemné koordinace jezdce a koně.

4.11.2. Při každé práci na dvou stopách - dovnitř plec, travers, renvers a překrok - je kůň nepatrně ohnut a pohybuje se předníma a zadníma nohama po dvou různých stopách.

4.11.3. Přistavení a ohnutí koně je úměrné danému cviku. Kůň je ohnut plynule, bez zalomení krku a nevykazuje známky strnulosti či napětí. Důraz je kladen na rovnováhu a plynulost pohybu a pravidelný rytmus.

4.11.4. Při práci na dvou stopách má zůstat kůň uvolněný a vyvážený.

4.11.5. **Dovnitř plec**

- Cvik se provádí ve shromážděném klusu. Kůň je lehce a stejnoměrně ohnut okolo vnitřní nohy jezdce a udržuje úhel přibližně 30° ke stěně. Vnitřní přední noha koně překračuje vnější přední nohu a křížuje před ní. Vnitřní zadní noha se podsazuje pod těžiště koně se snížením vnitřní kyčle a jde ve stejné stopě jako vnější přední noha.

4.11.6. **Dovnitř zád' (travers)**

- Cvik se může provádět ve shromážděném klusu nebo ve shromážděném cvalu. Kůň je ohnut okolo vnitřní nohy jezdce poněkud více než při cviku dovnitř plec. Úhel ke dlouhé stěně by měl být 35°. Zezadu i zepředu bychom měli vidět čtyři stopy. Přední nohy jdou na stěně a zadní od stěny. Vnější nohy koně překračují a křížují vnitřní nohy. Na začátku traversu zád' koně musí jít od stěny nebo po projetí rohu či kruhu zůstává od stěny. Na konci traversu se zád' vrátí na stěnu, aniž by došlo přistavení ke druhé ruce. Význam traversu: Ukázat plynulý shromážděný pohyb v klusu na rovné linii za korektního ohnutí. Přední i zadní nohy se kříží za udržení rovnováhy a kadence

4.11.7. **Renvers**

- Renvers je cvik obrácený k traversu. Zád' zůstává na stěně, zatímco předek koně je od stěny. Kůň je ohnut ve směru, ve kterém se pohybuje. Při dokončení renversu se předek koně vrátí zpět na stěnu. Jinak platí stejné principy a podmínky jako u traversu. Kůň je lehce ohnutý kolem nové vnitřní nohy jezdce, tedy kolem nohy blíže u stěny. Vnější končetiny koně kříží končetiny zadní. Význam renversu: ukázat plynulý shromážděný pohyb v klusu na rovné linii s větším stupněm ohnutí než při cviku dovnitř plec. Přední i zadní nohy se kříží, je zachována rovnováha a kadence pohybu.

4.11.8. **Překrok**

- Překrok je obměna traversu, prováděná na diagonále místo na stěně. Může být předváděn ve Shromážděném klusu, ve Shromážděném cvalu nebo v pasáži při volné

sestavě. Kůň má být mírně ohnutý ve směru, kterým se pohybuje okolo vnitřní nohy jezdce. Má udržovat stejnou kadenci a rovnováhu během celého cviku. Pro docílení větší uvolněnosti a pohyblivosti plece je velmi důležité, aby byl udržen kmih a zejména angažovanost vnitřní zadní nohy. Koňské tělo je téměř rovnoběžné s dlouhou stěnou, přičemž předek mírně předchází zád'. V klusu vnější nohy překračují a křížují nohy vnitřní. Ve cvalu se jedná o sérii dopředu do strany prováděných skoků. Význam překroku v klusu: Ukázat plynulý shromážděný pohyb v klusu na diagonále s větším stupněm ohnutí než při cviku dovnitř plec. Přední i zadní nohy se kříží, je zachována rovnováha a kadence. Význam překroku ve cvalu: Prokázat a rozvíjet shromáždění a uvolněnost pohybem ve cvalu, který je plynulý směrem dopředu a do strany, bez ztráty rytmu, rovnováhy, prostupnosti a ochoty se ohnout.

4.12. Piruety, poloviční piruety a obraty kolem zádě

4.12.1. **Pirueta** (poloviční pirueta) je obrat o 360 stupňů (180 stupňů) prováděný na dvou stopách s poloměrem rovným délce koně, kdy se předek otáčí okolo zádě.

4.12.2. Piruety (poloviční piruety) se obvykle předvádějí ve Shromážděném kroku, nebo cvalu, ale mohou se provádět také v piaffě.

4.12.3. Při piruetě (poloviční piruetě) se přední nohy a vnější zadní noha pohybují okolo vnitřní zadní nohy. Vnitřní zadní noha opisuje co nejmenší kruh.

4.12.4. Při provádění piruety (poloviční piruety) v kterémkoliv chodu je kůň nepatrně ohnut ve směru, ve kterém se otáčí, zůstává lehce „na kontaktu“ s otěží, otáčí se klidně, udržuje stálou kadenci a nohosled příslušného chodu. Nejvyšším místem během celého cviku je týl hlavy.

4.12.5. Během piruet (polovičních piruet) má kůň udržet takt, nemá ani nepatrně couvnout nebo ustoupit.

4.12.6. Při provádění piruety (poloviční piruety) ve cvalu má jezdec udržet plnou uvolněnost koně se zdůrazněným shromážděním. Zád' je dobře angažovaná, snižená a vykazuje dobrou pružnost kloubů. Nedílnou součástí cviku je kvalita cvalových skoků před a po piruetě. Cvalové skoky by měly vykazovat zvýšenou aktivitu a shromáždění před piruetou a rovnováha by měla být zachována i na konci piruety.

Význam piruety a poloviční piruety ve cvalu: Kůň by měl prokázat ochotu otáčet se okolo vnitřní zadní nohy na kruhu velmi malého průměru, být lehce ohnutý ve směru otáčení při zachování aktivity a čistoty cvalu, udržet srovnání a rovnováhu před a po piruetě a čistě cválat v průběhu piruety. Při piruetě, nebo poloviční piruetě ve cvalu by měl být rozhodčí schopen rozeznat jednotlivé cvalové skoky, přestože diagonální nohy – vnitřní zadní noha, vnější přední noha – se nedotýkají země současně.

4.12.7. Kvalita piruet (polovičních piruet) se hodnotí podle uvolněnosti, lehkosti, přesnosti a plynulosti předvedení. Ve cvalové piruetě má být zřetelný nohosled cvalového skoku i když diagonální vnitřní zadní a vnější přední noha nemusí došlápnout současně. Celá pirueta ve cvalu má být provedena v šesti až osmi cvalových skocích, poloviční pirueta ve třech až čtyřech skocích.

4.12.8. Poloviční piruety v kroku (180 stupňů) jsou prováděny ve Shromážděném kroku se shromážděním v průběhu, kdy musí být zachován nohosled v kroku.

4.12.9. **Obrat kolem zádě z kroku.** Pro mladší koně, kteří ještě nejsou schopni předvádět Shromážděný krok je obrat kolem zádě cvičením pro přípravu ke shromáždění. Obrat kolem zádě se provádí ze Středního kroku přípravou několika polovičními zádržemi pro zkrácení kroků a lehké zlepšení schopnosti ohnout klouby zadních končetin. Kůň nesmí zastavit před ani po obratu. Obrat kolem zádi může být prováděn na větším poloměru než kroková pirueta (cca 0,5m), ale vyžaduje dodržení škály výcviku zahrnující rytmus, kontakt, aktivitu a narovnáání.

4.12.10. **Obrat kolem zádě přechodem ze zastavení a do zastavení.** (180 stupňů) V zájmu zachování tendence pohybu vpřed je na začátku obratu povolen jeden nebo dva kroky vpřed. Platí stejná kritéria jako při obratu kolem zádě z kroku.

4.13. Pasáž

4.13.1. Je to odměřený, velmi shromážděný, velmi vznosný a velmi kadencovaný klus. Je charakterizován výraznou angažovaností zádě, více zdůrazněným ohýbáním kolen a hlezen a půvabnou pružností a plynulostí pohybu. Každý diagonální pár nohou se střídavě zvedá a dopadá s kadencí a prodlouženým vznosem.

4.13.2. V zásadě špička kopyta přední nohy se má zvedat do úrovně poloviny holeně druhé přední nohy. Špička kopyta zadní nohy se má zvedat mírně nad spěnku druhé zadní nohy.

4.13.3. Krk má být zvednutý a vznosně vyklenutý s týlem jako nejvyšším bodem a s hlavou na kolmici nebo lehce před kolmicí, s výrazným a živým kmihem.

4.13.4. Nepravidelné kroky zadních nebo předních nohou, houpání předku nebo zádě ze strany na stranu, jakož i trhavé pohyby předních nebo zadních nohou, vlečení zadních nohou nebo dvojité úder v momentu vznosu jsou vážné chyby.

4.13.5. Významem pasáže je demonstrovat nejvyšší stupeň shromáždění, kadence a vznosu v klusu.

4.14. Piaffa

4.14.1. Piaffa je vysoce shromážděný, kadencovaný, vznosný diagonální pohyb působící dojemem, že kůň zůstává na místě. Hřbet koně je ohebný a pruží. Zád' je snížena, kyčle s aktivními hlezny jsou dobře podsazeny a umožňují uvolněnost, lehkost a pohyblivost plecí a předních nohou. Každý diagonální pár nohou se zvedá a došlapuje střídavě s pružností a stejnou kadencí.

V zásadě špička kopyta přední nohy se má zvedat do úrovně poloviny holeně druhé přední nohy. Špička kopyta zadní nohy se má zvedat mírně nad spěnku druhé zadní nohy.

4.14.2. Krk má být zvednutý a vznosně vyklenutý s týlem jako nejvyšším bodem. Tělo koně se má pohybovat pružně, s kadencí a harmonicky.

4.14.3. Piaffa se musí vždy vyznačovat živým kmihem a bezvadnou rovnováhou. Při dojmu, že zůstává na místě, má být zřejmá tendence k pohybu vpřed, což se projeví ochotou koně vykročit, jakmile dostane pobídku.

4.14.4. Vážnými chybami jsou i nepatrné couvnutí, nepravidelné nebo trhavé kroky zadních či předních nohou, nejasné diagonální kroky, křížení předních nebo zadních nohou, kolébání předku nebo zádě ze strany na stranu, široké rozkročení vpředu či vzadu, přílišný pohyb vpřed a porucha rytmu.

4.14.5. Významem piaffy je demonstrovat nejvyšší stupeň shromáždění při dojmu, že kůň zůstává na místě.

4.15. Kmih/poslušnost

4.15.1. Pod pojmem **kmih** si představíme přenos chtivé a energické, ale stále kontrolované hnací síly pocházející od aktivní zádě do atletického pohybu koně. Konečný výraz může být předveden jen měkkým houpavým hřbetem s koněm na pomůckách.

4.15.2. Rychlost sama o sobě má málo společného s kmihem, výsledkem jsou často ploché chody. Viditelnou charakteristikou kmihu jsou jasně členěné došlapy zadních nohou v nepřetržité, spíše stakatové akci. Když zadní noha opouští zem, má se hlezno nejdříve pohybovat dopředu a pak se teprve zvedat. Nesmí se samozřejmě pohybovat dozadu. Prvořadou součástí kmihu je čas, kdy kůň je ve vznosu. Kmih je tedy zřejmý jen u těch chodů, které dobu vznosu mají.

4.15.3. Kmih je podmínkou pro dobré shromáždění v klusu a ve cvalu. Když není kmih, není co shromážděvat.

4.15.4. **Poslušnost** neznamená otrocké podrobení se, ale projevuje se stálou pozorností, ochotou a důvěrou v celém chování koně, jakož i harmonií, lehkostí a samozřejmostí při vykonávání různých cviků. Za nedostatek poslušnosti je považováno vzpírání se, utíkání před pomůckami.

14.15.5. Prvním kritériem při posuzování poslušnosti je ochota koně vykonat to co je po něm požadováno, stejně tak jisté přijímání pomůcek bez strachu a napětí.

14.15.6. Také srovnání, tendence do kopce a rovnováha jsou důležitou součástí poslušnosti koně. Kůň by měl v rovnováze zůstat „před holení“ jezdce. To představuje opravdový obraz harmonie a lehkosti.

4.16. Shromáždění

4.16.1. Cílem shromáždění koně je:

- Další vývoj a zlepšení vyváženosti a rovnováhy koně, která je více nebo méně narušena přidanou vahou jezdce.
- Rozvinout a zvýšit schopnost koně snížit a angažovat záď ve prospěch uvolněnosti a pohyblivosti jeho předku.
- Přispět k „nenucenosti a nesení se koně“ a učinit ho příjemnějším k ježdění.

4.16.2. Shromáždění koně se vyvíjí zejména používáním polovičních zádrží a používáním stranových pohybů – dovnitř plec, travers, renvers a poloviční překrok.

Shromáždění je dosaženo a zlepšeno použitím sedu, holení za účelem angažování zadních nohou. Klouby jsou ohebné a uvolněné, takže zadní nohy došlapují dopředu pod tělo koně.

4.16.3. Zadní nohy však nemají být podsazeny příliš dopředu pod tělo, protože by se tím příliš zkrátila základna koně, a to by znesnadňovalo pohyb. V takovém případě se linie hřbetu příliš prodlouží a zvýší ve vztahu k základně tvořené nohama, a tím se sníží stabilita a kůň by měl potíže při hledání harmonické a správné rovnováhy.

4.16.4. Na druhé straně, kůň s příliš dlouhou základnou, neschopný a neochotný podsadit zadní nohy pod tělo, nikdy nedocílí přijatelné shromáždění, které je charakterizované „nenuceností a nesením se“, jakož i živým kmihem, vycházejícím z aktivní záďě.

4.16.5. Postavení hlavy a krku koně při shromážděných chodech je samozřejmě závislé na stupni výcviku a při jeho stejném stupni na anatomické stavbě koně. Je však třeba posuzovat, zda krk je nesen uvolněně a tvoří harmonický oblouk od kohoutku k týlu, který je nejvyšším bodem koně, s hlavou nepatrně před kolmicí. V momentu, kdy jezdec použije pomůcky ke shromáždění, hlava se může více či méně dostat na kolmicí. Oblouk krku je přímo závislý na stupni shromáždění.

4.17. Sed a pomůcky jezdce

4.17.1. Všechny cviky mají být dosaženy bez viditelných pomůcek a zjevného úsilí jezdce. Jezdec má být dobře vyvážený, pružný, sedět hluboce uprostřed sedla, či hřbetu koně

a plynule sledovat rytmus pohybu koně s uvolněnými bedry i kyčlemi a s klidnými stehny a nohama protaženými dolů. Paty mají být nejnižším bodem. Vrchní část těla je nenucená, uvolněná a vzpřímená. Ruce mají být drženy klidně, nízko a těsně u sebe s palci jako nejvyšším bodem a mají být nezávislé na sedu jezdce. Měla by být dodržena přímka směřující z předloktí jezdce, přes ruku a otěž až k hubě koně. Lokty jsou těsně u těla a uvolněný pohyb zápěstí umožňuje jezdci měkce a volně sledovat otěží pohyby koně.

4.17.2. Účinnost pomůcek jezdce určuje přesné provedení požadovaných cviků v úloze. Vždy bychom měli mít dojem harmonické spolupráce mezi koněm a jezdcem.

4.17.3. Vedení oběma rukama je povinné v úlohách při drezurních závodech. I v případě vedení koně na jezdeckém kruhu je potřeba jej držet oběma rukama. Při odchodu z drezurního obdélníku na volné otěži, v případě bezudidlové uzdečky, v kroku, po ukončení své úlohy, jezdec může, podle své úvahy vést koně jen jednou rukou.

5. Rozhodčí, komisaři a veterinární delegát

5.1. Sbor rozhodčích

5.1.1. Na všech národních a mezinárodních oficiálních závodech musí být minimálně 3 a maximálně 7 rozhodčích. Členové sboru rozhodčích musí být na seznamu rozhodčích ČBS.

5.1.2. V soutěžích hobby, kdy je rozhodováno z jednoho místa, musí být přítomen jeden rozhodčí u obdélníku a jeden rozhodčí na opracovišti, toto platí i v případě pořádání úlohy „LA“ v rámci hobby závodů.

5.1.3. Hlavní rozhodčí by měl mít k sobě člověka, který bude zapisovat jeho známky. Nejlépe, aby tento pomocník byl *Rozhodčí junior*, který takto získá potřebnou praxi.

5.1.4. Na závodech je možná rotace rozhodčích při hodnocení a přítomnosti rozhodčího na pracovišti. Takto může rozhodčí na opracovišti kontrolovat maximálně 40 koní, pak musí být vystřídán.

5.1.5. Na národních i mezinárodních závodech při vícekolových soutěžích může být složení sboru rozhodčích v jednotlivých kolech různé.

5.2. Rozhodčí na cvičné ploše

5.2.1. Na cvičné ploše musí být přítomen jeden člen sboru rozhodčích po celou dobu konání akce. Rozhodčí na cvičné ploše může být v případě potřeby vystřídán či pravidelně střídán s ostatními rozhodčími ve svých funkcích.

5.2.2. Rozhodčí na cvičné ploše kontroluje korektní chování ke koni, správné nastavení a použití ústroje koně a pomůcek.

5.2.3. Rozhodčí na cvičné ploše může jezdce vyloučit v následujících případech:

- Pokud je kůň neovladatelný a nebezpečný svému okolí. Rozhodčí může jezdce s koněm napomenout, pokusit se společně s jezdcem vyřešit problém proč je kůň neovladatelný a nebezpečný. Pokud se nezdaří, musí rozhodčí jezdce vyloučit.
- Pokud se jezdec chová ke svému koni nekorektně, je k němu hrubý. Při opakovaném nadměrném použití pomůcek i přes upozornění rozhodčího, ho rozhodčí vyloučí.
- Pokud rozhodčí objeví kdekoli po těle koně čerstvou krev.

5.3. Veterinární delegát

5.3.1. Složení veterinární komise či přítomnost veterinárního delegáta na národních i mezinárodních soutěžích se řídí podle všeobecných pravidel ČBS a platných veterinárních předpisů pro drezurní soutěže.